

**Z AKT METRYKALNYCH
CHRZTÓW RELIGIJNYCH
PARAFII GOLENIOWY
1870-1882**

Wizyta 8 czerwca A.D.2016

**Akt Chrztu św.
Anastazji Kwiecień
c. Stanisława i Marianny de domo Myszkowska**

Goleniowy Nr 85 – 1871 [25 grudnia]

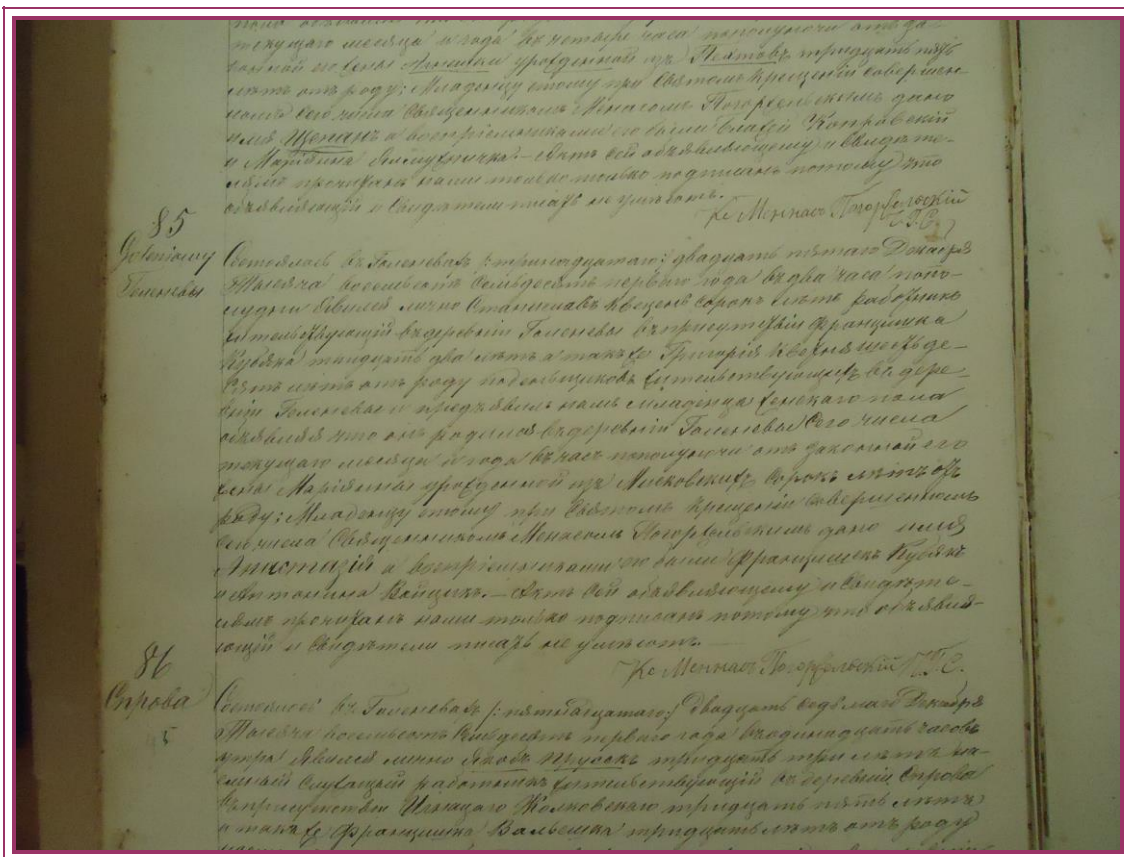
*„Działo się w Goleniowy trzynastego (dwudziestego piątego) Grudnia Tysiąc osiemset siedemdziesiąt pierwszego roku o godzinie drugiej po południu. Zjawił się osobiście **Stanisław Kwiecień** czterdziestu lat robotnik żyjący we wsi Goleniowy w obecności **Franciszka Kubiaka** trzydzieści dwa lata a także **Grzegorza Kwietnia** sześćdziesiąt lat domokrażca żyjący we wsi Goleniowy i przedstawił nam dziecię płci żeńskiej i oświadczył, że urodziło się ono we wsi Goleniowy tegoż dnia [tej daty] bieżącego miesiąca i roku, w godzinę po północy, ze ślubnej jego żony **Marianny urodzonej z Myszkowskich** czterdzieści lat. Dziecku temu na Świętym Chrzcie, który odbył się w Świętym Kościele Katolickim dano imię **Anastazja** a chrzestnymi jej byli Franciszek Kubiak i Antonina Wójcik.*

Xs. Mannes Pogorzelski

Sporządził:

5 października A.D.2021

Wojciech Edward Leszczyński

Akt Chrztu św. Anastazji Kwiecień c. Stanisława i Marianny de domo Myszkowska

Archiwum Parafialne Goleniowy

Foto: Wojciech Edward Leszczyński – 8 czerwca A.D.2016

Z historii wsi Goleniowy

GOLENIOWY Kościół parafialny. Gmina Szczekociny, powiat zawierciański, woj. śląskie.

Wieś Goleniowy, leżąca pomiędzy Moskorzowem a Szczekocinami, wzmiankowana była w roku 1303, gdy Straż z Końskich zastawił ją, wraz z inną wsią o nazwie Chebdze, biskupowi Janowi Muskacie, jako wynagrodzenie za „szkody, pożogi i gwałty, ucisk i więzienie kmiaci”, których dopuścił się w dobrach krakowskiego biskupstwa. Kościół tutejszy i parafia wymieniane są w dokumentach watykańskich z lat 1346-58. Z lutego 1353 pochodzi dokument wydany przez biskupa Bodzantę, w którym można przeczytać, że Otto z Mstyczowa herbu Lis, prepozyt gnieźnieński, kantor sandomierski i kanclerz wielkopolski „na cześć Boga i Najświętszej Marii Panny postawił ‘de novo’

kościół i uposażył go dwoma łanami pola z własnej posiadłości i karczmą w Chebdzaci” — pisze ksiądz Wiśniewski. Długosz w Liber Beneficiorum pisze o tutejszym kościele, że jest z cegły, wymurowany w roku 1360. Diedzicami wsi byli wtedy „Jan i Mikołaj Kościany, Jan, Otto, Jur. Jan, Mikołaj, Andrzej, Stanisław, Stefan, synowie Świętopelka, rodzeni między sobą i stryjeczni bracia, herbu Lis” — cytuję za księdzem Wiśniewskim.

W XVI stuleciu reformatorski epizod w życiu wsi przebiegł chyba w miarę spokojnie. Zatrzymano wprawdzie dziesięcinę z niektórych wsi, zaś karczmę stanowiącą uposażenie parafii zajął dziedzic, nie ma za to żadnej wzmianki o ewentualnym sprofanowaniu kościoła. W wieku XVII dziedzicem Goleniowych był poeta **Wespazjan Kochowski**, który w roku 1663 opuścił „ojczystą” wieś Gaj /dziś gmina Waśniów/ i przeniósł się tutaj. Według tradycji, dwór w którym zamieszkiwał poeta /pewnie dość okazały, bo nazywany „zamkiem”/ stał przy drodze wiodącej z Chałupek do Szczekocin, w miejscu gdzie dziś stoi figura św. Jana z Nepomuka. Podobno drzwi z nieheblowanych, obrobionych siekierą i obitych blachą desek, umieszczone w portalu pomiędzy prezbiterium a zakrystią, miały pochodzić z tegoż „zamku”.

Z pierwotnego kościoła zachowało się tylko jednoprzęsłowe, prostokątne prezbiterium, wymurowane z cegły w układzie polskim, wzmocnione szkarpami. Pierwotnie całe prezbiterium nie było tynkowane /ksiądz Wiśniewski twierdzi, że pokryty później tynkiem mur: „na zewnątrz ozdobiony był malaturą, którą dziś jeszcze można rozpoznać pod odpadłym szabrem. Zdaje się, że tynkowano w XV.”/. Do dziś fakturę ceglana zachował zachodni szczyt prezbiterium, ozdobiony trzema ostrołukowymi wnękami. Wnętrze prezbiterium nakrywa sklepienie krzyżowo-żebrowe z herbem Lis w zworniku. Zachowała się też pierwotna, wschodnia ściana nawy z ostrołukowym otworem tęczowym. Gotycką zakrystię powiększono w latach 1872–88, za czasów proboszcza **Mannesa Pogorzelskiego**.

W 1892 ogromny pożar zniszczył połowę wsi. W następnym, 1893 roku /w Goleniowach „proboszczował” wówczas ks. Jan Opara/, przystąpiono do remontu, który okazał się mieć zdecydowanie większy zasięg, niż prognozowano. Rozpoczęto od rozbiórki dzwonnicy, do połowy murowanej, wyżej drewnianej. W trakcie robót stwierdzono, że mury nawy są bardzo słabe, rozebrano je, więc aż do prezbiterium. Wymurowano nowe ściany nawy /o długości 20 łokci/, a przy nawie postawiono symetrycznie dwie kaplice, nadające kościołowi plan krzyża. W roku 1899, następca ks. Oparę, ks. Szpakiewicz wymurował wieżę. Wiszą tam dwa dzwony: jeden z roku 1602, drugi z 1605, z **herbem Jelita** i literami SM, zapewne inicjałami **Stanisława Marczewskiego**, który był tu proboszczem w latach 1599-1608.

Źródło: <http://dawnkieleckie.pl/goleniowy-kosciol-parafialny/>

